

چالشهای تجارت با لبنان در سال ۲۰۲۴

www.dmr.ir

JANUARY 11, 2024
IRAN TRADE PROMOTION ORGANIZATION
Lebanon Branche

بحران‌های اقتصادی چالش‌های ۴ سال گذشته

بحران مالی و اقتصادی لبنان که از اکتبر ۲۰۱۹ شروع شده بود وارد سال پنجم خود شد ولیکن اقدام موثری که بتواند این بحران را کنترل یا برطرف کند دیده نمی‌شود علاوه بر این روز به روز مسائل جدیدی باعث افزایش این بحران خواهد شد.

طی سال‌های گذشته لبنان با افزایش روزانه نرخ ارز و کاهش ارزش پول ملی مواجه بوده و طی سه سال گذشته تقریباً قیمت دلار در لبنان طی سه سال گذشته ۶۰ برابر شده است برای درک بهتر این موضوع باید عرض کنم این اتفاق در ایران در طول ۲۰ سال افتاده یعنی اتفاقی که برای قیمت دلار در ایران افتاده در طول ۳ سال در لبنان باعث شده قیمت دلار از ۱۵۰۰ لیر به ۹۰۰۰۰ لیر افزایش پیدا کند. بدین ترتیب ارزش پول لبنان به ۲ درصد کاهش پیدا کرده است از طرفی تولید کننده نبودن لبنان و نیاز به واردات حدود ۹۰ درصد از کالاها برای مصرف داخلی باعث تاثیر مضاعف افزایش قیمت ارز بر تورم و کاهش قدرت خرید مردم گردیده است

منفی بودن شدید تراز تجاری در لبنان باعث کاهش ورودی دلار به بازار از طرفی و افزایش تقاضا برای حفظ ارزش پول از طرف دیگر گردیده است. این ناترازی که واردات لبنان حدود ۴ برابر صادرات آن است، باعث خطر افزایش مجدد قیمت دلار می‌گردد هر چند حواله‌های بانکی ارسالی از طرف وابستگان خانواده‌های لبنانی در خارج از کشور تا ۱۰ میلیارد دلار اعلام می‌گردد ولیکن باز هم ۵ میلیارد دلار دیگر کسری دیده میشود به علاوه که این مبالغ عملاً وارد چرخه بانکی نمی‌شود از طرفی مشکلات همه‌گیری ویروس کووید، باعث کاهش گردشگری افت صنعت گردشگری و کاهش درآمدهای ارزی لبنان شد و تاکنون نیز به روال سابق خود بازنگشته است..

قابل ذکر است عدم اعتماد مردم به بانک که ناشی از بلوکه کردن دلارهای آنها در بانک‌ها بوده باعث گردیده مردم پول‌های خود را به صورت شمش طلا یا دلار نزد خود در منزل و یا در بانک‌های خارج از کشور نگهداری کنند. همین امر باعث گردیده که کاهش بیشتری در عرضه اسکناس دلار در بازار به وجود آید

تبادل کالاهای گران قیمت نظیر خودرو و املاک همواره در لبنان به صورت دلاری بوده این موضوع نیز تقاضای دلار در کشور را بالا برده و باعث گردیده ذخیره پس اندازی مردم به دلار تبدیل و نگهداری شود به علاوه فروشگاه‌ها نیز به مرور از عرضه کالا به لیر خودداری نموده و اجناس خود را با دلار قیمت گذاری و اسکناس دلار از خریداران دریافت می‌کنند و یا به قیمت روز بازار سیاه آن را به لیر می‌گیرند همه موارد فوق دست به دست هم داده و باعث گردیده با اتکای بیش از حد لبنان به واردات و دلار اقتصاد لبنان ضربه پذیری بالایی پیدا کند

تاریخ تولید: ۱۴۰۲/۰۷/۲۹

وزارت صنعت، معدن، تجارت

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در لبنان

ویرایش اول

شعبه سازمان توسعه تجارت ایران در بیروت

ولیکن با این وجود مشاهده می‌کنیم واردات لبنان نسبت به سال‌های گذشته تفاوت چندانی نداشته و ۲۰ میلیون دلار در سال واردات در این کشور انجام می‌گیرد هرچند در دو سال فراگیری کوید این آمار به نصف یعنی ۱۰ میلیارد دلار کاهش داشته، با این وجود پس از رفع محدودیت‌های ناشی از کرونا، به روال عادی خود بازگشته است یکی از چیزهایی که باعث کاهش اثرات تورم بیش از حد لبنان، بر روی اکثر مردم این کشور گردیده، دریافت حقوق ارزی و یا داشتن کسب و کار بین‌المللی و همچنین حواله‌های ارسالی از خارج از کشور است و لذا کسانی که حقوق ارزی دریافت می‌کنند و پرداخت‌های خود را به صورت دلار انجام می‌دهند تورمی را احساس نمی‌کنند

چالش‌های گذشته بازار لبنان:

۱. افزایش تقاضای دلار و طلا برای حفظ ارزش پول
۲. تراز منفی ۱۵ میلیارد دلاری ناشی از صادرات یک چهارم واردات (واصا = ۴)
۳. بحران بانکی و عدم اعتماد مردم به سپرده گذاری دلاری در بانک و کاهش عرضه دلار
۴. افزایش تقاضای ذخیره دلاری برای پس انداز
۵. افزایش تقاضای دلار به دلیل قیمت دلاری اجناس
۶. کاهش عرضه دلار به دلیل کاهش گردشگر ناشی از کرونا

چالشهای ۲۰۲۴

افزایش هزینه حمل کالا به لبنان به دلیل افزایش ریسک

با توجه به افزایش ریسک حمل کالا از مسیر باب المندب به دلیل تهدیدات موجود در آن مسیر برای خطوط کشتیرانی، قیمت حمل کانتینری از آن مسیر یا مسیرهای جایگزین به حدود ۴ برابر افزایش یافته و در بیشتر کالاها نیز زمان حمل که تاکنون ۳۰ الی ۳۵ روز بوده به ۷۵ روز رسیده است
این مسئله علاوه بر افزایش هزینه، مشکل کمبود نقدینگی را که ناشی از بلوکه شدن دلارهای تجار در بانک‌های لبنانی بوده را مضاعف نموده است. بدین معنا که وارد کننده لبنانی باید دو و نیم برابر بیشتر از قبل نقدینگی خود را در انتظار وصول کالا معطل نماید

تاریخ تولید: ۱۴۰۲/۰۷/۲۹

وزارت صنعت، معدن، تجارت

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در لبنان

ویرایش اول

شعبه سازمان توسعه تجارت ایران در بیروت

با وجود بلوکه شدن دلارهای تجار از سه سال گذشته در بانک‌های لبنان (به دلیل بحران مالی این کشور و دستور بانک مرکزی آن)، تجار نقدینگی کافی برای توسعه واردات خود نخواهند داشت فلذا طولانی شدن زمان حمل هزینه فرصت آنها را افزایش خواهد داد

اثر این افزایش هزینه بر صادرات کشورهای چین، هند و حاشیه خلیج فارس به ویژه امارات و عربستان بیشتر خواهد بود. زیرا کالاهای این کشورها از این مسیر عبور می‌کند

لازم به ذکر است در سال گذشته چین به عنوان اولین صادر کننده به لبنان با ۷/۲ میلیارد دلار صادرات به لبنان ۱۴ درصد از سهم بازار این کشور را در اختیار داشته، امارات عربی متحده در رتبه ششم با ۶۸۶ میلیون دلار حدود ۴ درصد سهم بازار و هند با ۵۹۰ میلیون دلار ۳ درصد، عربستان با ۳۱۰ میلیون دلار حدود ۲ درصد از سهم بازار را دارند

با اضافه نمودن میزان صادرات و سهم کشورهای نظیر ژاپن کره تایلند اندونزی و ... که از این مسیر کالاهای خود را به لبنان صادر می‌کنند، می‌توان گفت ۲۵ درصد کالاهای وارداتی لبنان از این مسیر عبور کرده که به بیش از چهار و نیم میلیارد دلار از واردات لبنان را شامل می‌شود.

کارشناسان معتقدند افزایش هزینه حمل باعث ایجاد یک چرخه تورمی ۲۰ الی ۲۵ درصدی خواهد شد.

افزایش مالیات در سال ۲۰۲۴

دولت برای رفع کسری بودجه بدنبال وضع عوارض و مالیاتهای جدید است. در حال حاضر گفته می‌شود حدود ۵۰ درصد از اقتصاد لبنان با فرار مالیاتی و قاچاق روبروست. گذرگاه‌های غیرقانونی، کم اظهاری وزنی در گمرک، اظهارات خلاف واقع، عدم اظهار کالاهای با ارزش یا گمرکی بالا تحت پوشش گروپاژ (بدین معنی که کالاهای مختلف را در یک کانتینر به صورت کلی اظهار می‌کنند و به کالاهای با گمرکی بالا گمرکی پایینتری پرداخت می‌کنند زیرا تک تک کالاها ذکر نشده اند) از روش‌های قاچاق و فرار از پرداخت حقوق عوارض گمرکی در لبنان محسوب می‌شود.

منفعل شدن بیش از پیش بانکها

بانک‌های لبنان اعتبار خود را به دلیل بلوکه کردن پول‌های سپرده‌گذاران و عدم بازپرداخت آنها به دلار از دست دادند. در حال حاضر کسی حاضر نیست دلار خود را در بانک سپرده گذاری کند و یا حتی از کارت‌های بین‌المللی مانند ویزا و مستر کارت استفاده کند. زیرا مطمئن نیست پولی را که در آن کارت‌ها واریز می‌کند بتواند مجدد برداشت کند. در سه سال گذشته بانک‌ها دلارهای سپرده گذاری شده را به نرخ دولتی که تقریباً ۵ درصد نرخ اصلی آنها بودند بازپرداخت کرده اند. از طرف دیگر دریافت اقساط وام‌های داده شده به ارز محلی لیر، عملاً ۵ درصد ارزش واقعی زمان دادن وام می‌باشد و بانک‌ها از این

تاریخ تولید: ۱۴۰۲/۰۷/۲۹

ویرایش اول

وزارت صنعت، معدن، تجارت
شعبه سازمان توسعه تجارت ایران در بیروت

رایزن بازرگانی سفارت جمهوری اسلامی ایران در لبنان

بابت متضرر شده‌اند. هرچند میزان نسبت سپرده افراد در بانک به نسبت وام‌های مذکور بسیار بیشتر است و ضرر اصلی متوجه سپرده گذاران است. ولیکن این موضوع باعث شده بانک‌ها نیز از دادن وام خودداری نمایند.

جنگ غزه

اصلی‌ترین چالش امروز لبنان نگرانی امنیتی از درگیری لبنان در آتش جنگ است. بسیاری از تجار فعالیت خود را در کالاهای غیر ضرور متوقف کردند تا اگر لبنان درگیر جنگ با رژیم اشغالگر صهیونیست شد، با خیال راحت بتوانند لبنان را ترک کرده و چیزی برای از دست دادن نداشته باشند. از طرفی برخی از سرمایه‌داران پیش از این در ابتدای شروع جنگ غزه لبنان را ترک نمودند.

ترور پهبادی صهیونیست‌ها در ضاحیه جنوبی لبنان، طی چند روز گذشته و هدف قرار دادن خودرو یکی از فرماندهان حزب الله در روز جاری این ناامنی را تشدید نموده و بی‌تردید پیامدهای اقتصادی و گردشگری منفی خواهد داشت. کما اینکه در هفته گذشته بسیاری از نمایندگی‌های خارجی در لبنان نسبت به صدور اطلاعیه بازگشت شهروندان خود اقدام حتی برخی کارمندان خود را از لبنان خارج کردند.

لازم به ذکر است اقتصاد لبنان بر پایه بانکداری و گردشگری بنا نهاده شده است که هر دوی این‌ها در معرض نابودی است.

راهکارها

ارائه راهکار برای خروج لبنان از بحران آسان نیست ولیکن آنچه ممکن است به خروج لبنان از وضع موجود کمک کند عبارتند از:

انتخاب رئیس جمهور و تشکیل کابینه برای اتخاذ تصمیمات قانونی لازم

احیای بانک با ایجاد اعتماد و امکان نقل و انتقال وجوه تجاری

تصویب بودجه در مجلس که سالهاست یا مصوب نمیشود و یا به صورت ناقص و صرفاً تشریفاتی است